

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-04-74-AR65.11

Datum: 16. decembar 2008.

Original: engleski

PRED ŽALBENIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija Fausto Pocar, predsjedavajući
sudija Mohamed Shahabuddeen
sudija Mehmet Güney
sudija Andrésia Vaz
sudija Theodor Meron

Sekretar: g. Hans Holthuis

Odluka od: 16. decembra 2008.

TUŽILAC
protiv
JADRANKA PRLIĆA
BRUNE STOJIĆA
SLOBODANA PRALJKA
MILIVOJA PETKOVIĆA
VALENTINA ĆORIĆA
i BERISLAVA PUŠIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO PRALJKOVOJ ŽALBI NA ODLUKU PRETRESNOG VIJEĆA U
VEZI S PRIVREMENIM PUŠTANJEM NA SLOBODU OD 2. DECEMBRA 2008.**

Tužilaštvo:

g. Kenneth Scott
g. Douglas Stringer

Odbrana:

g. Michael Karnavas i gđa Suzana Tomanović za Jadranka Prlića
gđa Senka Nožica i g. Karim Khan za Brunu Stojića
g. Božidar Kovačić i gđa Nika Pinter za Slobodana Praljka
gđa Vesna Alaburić i g. Nicolas Stewart za Milivoja Petkovića
gđa Dijana Tomašegović-Tomić i g. Dragan Plavec za Valentina Ćorića
g. Fahrudin Ibrišimović i g. Roger Sahota za Berislava Pušića

1. Žalbeno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno vijeće, odnosno Međunarodni sud) rješava po "Žalbi Slobodana Praljka na Odluku Pretresnog vijeća od 2. decembra 2008. po Praljkovom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu" (dalje u tekstu: Žalba) koju je odbrana Slobodana Praljka (dalje u tekstu: Praljak) 9. decembra 2008. uložila na "Odluku po zahtjevu optuženog Praljka za privremeno puštanje na slobodu" (dalje u tekstu: Pobjijana odluka) koju je 2. decembra 2008. donijelo Pretresno vijeće III i kojom je odbijeno privremeno puštanje na slobodu Slobodana Praljka. Tužilaštvo je odgovorilo 16. decembra 2008.¹ Praljak je obavijestio Žalbeno vijeće da neće uložiti repliku.

I. KONTEKST

2. Praljak je 28. oktobra 2008. podnio zahtjev za privremeno puštanje na slobodu tokom dijela zimske pauze u radu Suda.² Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilac) je 14. novembra 2008. dostavilo objedinjeni odgovor u kom se protivi zahtjevu i traži odgađanje izvršenja odluke u slučaju da Pretresno vijeće odobri Zahtjev.³ Praljak nije uložio repliku.

3. Pretresno vijeće je 2. decembra 2008. donijelo Pobjijanu odluku kojom je odbilo Zahtjev i proglasilo bespredmetnim zahtjev za odgađanje izvršenja. Pretresno vijeće je, između ostalog, konstatovalo da se Praljak u prošlosti⁴ pridržavao uslova za privremeno puštanje na slobodu i da on neće predstavljati opasnost za žrtve, svjedoke ili druge osobe.⁵ Međutim, Pretresno vijeće nije zaključilo da su navodne humanitarne potrebe koje proističu iz njegovih zdravstvenih problema, zajedno sa stresom zbog dužine pritvora i nemogućnošću da vidi svoje unuke,⁶ dovoljne u skladu s praksom Međunarodnog suda.⁷

¹ Odgovor tužilaštva na Žalbu Slobodana Praljka na Odluku Pretresnog vijeća od 2. decembra 2008. po zahtjevu Slobodana Praljka za privremeno puštanje na slobodu, 15. decembar 2008. (dalje u tekstu: Odgovor).

² *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Zahtjev Slobodana Praljka za privremeno puštanje na slobodu (zimski pauza u radu Suda 2008.-2009.), 28. oktobar 2008. (dalje u tekstu: Zahtjev).

³ *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Objedinjeni odgovor tužilaštva na zahtjeve Prlića, Stojića, Petkovića, Praljka i Čorića za privremeno puštanje na slobodu tokom zimske pauze u radu Suda 2008.-2009., par. 1, 37-38 i 60-61.

⁴ Pobjijana odluka, par. 21.

⁵ Pobjijana odluka, par. 22.

⁶ Pobjijana odluka, par. 23-24.

II. STANDARD PREISPITIVANJA

4. Žalbeno vijeće podsjeća da interlokutorna žalba nije preispitivanje odluke pretresnog vijeća *de novo*.⁸ Žalbeno vijeće je ranije konstatovalo da odluka pretresnog vijeća na osnovu pravila 65 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) predstavlja diskrecionu odluku.⁹ Prema tome, relevantna provjera nije da li se Žalbeno vijeće slaže sa tom diskrecionom odlukom, nego da li je Pretresno vijeće prilikom njenog donošenja pravilno primijenilo svoje diskreciono ovlaštenje.¹⁰

5. Da bi s uspjehom osporila neki diskrecionu odluku u vezi s privremenim puštanjem na slobodu, strana u postupku mora pokazati da je pretresno vijeće načinilo "prepoznatljivu grešku".¹¹ Žalbeno vijeće će preinačiti samo onu odluku Pretresnog vijeća o privremenom puštanju na slobodu za koju se utvrdi da se (1) zasniva na netačnom tumačenju važećih pravnih odredbi; (2) zasniva na očigledno netačnom zaključku o činjenicama; ili da je (3) toliko nepravedna ili nerazumna da predstavlja zloupotrebu diskrecionog ovlaštenja Pretresnog veća.¹²

III. MJERODAVNO PRAVO

6. Na osnovu pravila 65(A) Pravilnika optuženi nakon što je pritvoren ne može biti privremeno pušten na slobodu izuzev po nalogu nekog vijeća. Shodno pravilu 65(B) Pravilnika, vijeće može odobriti privremeno puštanje na slobodu samo ako se uvjeri da će se optuženi, ako bude pušten na slobodu, pojaviti na suđenju i da neće predstavljati opasnost za

⁷ Pobjana odluka, par. 29-31.

⁸ Vidi npr., *Tužilac protiv Haradinaja i drugih*, predmet br. IT-04-84-AR65.2, Odluka po interlokutornoj žalbi Lahija Brahimaja na odluku Pretresnog vijeća kojom se odbija njegovo privremeno puštanje na slobodu, 9. mart 2006. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Brahimajem), par. 5; *Tužilac protiv Stanišića*, predmet br. IT-04-79-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi tužilaštva na odluku o privremenom puštanju na slobodu optuženog Miće Stanišića, 17. oktobar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Stanišić*), par. 6; *Tužilac protiv Boškskog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-AR65.2, Odluka po žalbi Ljube Boškskog u vezi s privremenim puštanjem na slobodu, 28. septembar 2005., par. 5.

⁹ Vidi npr., *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-AR65.2, Odluka po interlokutornoj žalbi na odbijanje privremenog puštanja na slobodu tokom zimske pauze, 14. decembar 2006., par. 3; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.2, Odluka po interlokutornoj žalbi odbrane na odluku Pretresnog vijeća kojom se odbija zahtjev Ljubomira Borovčanina za privremeno puštanje na slobodu, 30. juni 2006., par. 5.

¹⁰ *Ibid.*

¹¹ *Ibid.*

¹² *Ibid.*

žrtve, svjedoke ili druge osobe; i to tek nakon što je zemlji domaćinu i državi u koju optuženi traži da bude pušten dalo priliku da se izjasne.¹³

7. Prilikom odlučivanja o tome da li su uslovi iz pravila 65(B) Pravilnika ispunjeni, pretresno vijeće mora razmotriti sve one relevantne faktore za koje bi se razumno očekivalo da ih uzme u obzir prije donošenja odluke. Vijeće zatim mora pružiti obrazloženo mišljenje u kom će iznijeti svoj stav o tim relevantnim faktorima.¹⁴ Koji su to relevantni faktori i koju im težinu treba pridati zavisi od konkretnih okolnosti svakog slučaja.¹⁵ Ovo zbog toga što odluke po zahtjevima za privremeno puštanje na slobodu sadrže mnogo činjenica a predmeti se razmatraju na pojedinačnoj osnovi u svjetlu konkretnih okolnosti svakog optuženog.¹⁶ Pretresno vijeće je dužno da procijeni ove okolnosti ne samo prema stanju u vrijeme donošenja odluke u vezi s privremenim puštanjem na slobodu nego i, u onoj mjeri u kojoj se to može predvidjeti, u vrijeme očekivanog povratka optuženog na Međunarodni sud.¹⁷ Pored toga, zahtjev za privremeno puštanje na slobodu podnesen u kasnoj fazi postupka, a posebno poslije okončanja dokaznog postupka tužilaštva, trebalo bi odobriti samo ukoliko postoje ozbiljni i dovoljno ubjedljivi humanitarni razlozi.¹⁸

IV. DISKUSIJA

8. U svojoj prvoj žalbenoj osnovi, Praljak tvrdi da je Pretresno vijeće pogrešno primijenilo pravo zaključujući da on nije dostavio dokumentaciju koja pokazuje postojanje "vanrednih humanitarnih okolnosti", iako su u Zahtjev putem referenci ugrađene sve ranije iznesene činjenice relevantne za njegovo puštanje na slobodu.¹⁹ Tužilac odgovara da je

¹³ Odluka u vezi s Brahimajem, par. 6.

¹⁴ *Ibid*, par. 10.

¹⁵ Odluka u predmetu *Stanišić*, par. 8.

¹⁶ *Tužilac protiv Boškovskog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi na Odluku Pretresnog vijeća kojom se odbija Zahtjev Johana Tarčulovskog za privremeno puštanje na slobodu. 4. oktobar 2005., par. 7.

¹⁷ Odluka u predmetu *Stanišić*, par. 8.

¹⁸ *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.7, Odluka po "Žalbi tužioca na Odluku po zahtjevu optuženog Petkovića za privremeno puštanje na slobodu od 31. marta 2008.", 21. april 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Prlić* od 21. aprila 2008.), par. 15 i 17.

¹⁹ Žalba, par. 23-27.

Pretno vijeće zaista razmotrilo sve relevantne informacije i da Praljak nije ukazao ni na kakvu novu informaciju.²⁰

9. Žalbeno vijeće napominje da je Pretno vijeće u Pobjanoj odluci razmotrilo uslov da sve relevantne činjenice koje su mu predočene moraju biti uzete u obzir.²¹ Pretno vijeće je jednostavno zaključilo da Praljak nije naveo materijal kojim potkrepljuje navode o ubjedljivim humanitarnim razlozima i zbog toga se nije uvjerilo da njegovi zdravstveni problemi, kao i stanje njegovih rođaka, opravdavaju zaključak u tom smislu.²² Ovaj zaključak je Pretno vijeće moglo donijeti. Žalbeno vijeće stoga konstatuje da Praljak nije pokazao nikakvu pravnu grešku.

10. U svojoj drugoj žalbenoj osnovi Praljak osporava da je Pretno vijeće zatražilo dodatnu dokumentaciju radi dokazivanja stresa i tuge izazvanih dugotrajnom odvojenošću kao i njegovih konkretnih uslova – koji su u svakom slučaju poznati Pretnom vijeću. On tvrdi da je zahtjev za dokumente u suprotnosti s pravom na ljudsko dostojanstvo i osnovnim shvatanjima humanosti.²³ Tužilac odgovara da praksa Međunarodnog suda nesumnjivo iziskuje objektivnu medicinsku dokumentaciju za potkrepljivanje ubjedljivih humanitarnih razloga.²⁴

11. Žalbeno vijeće konstatuje da je, kako bi se razmotrili "oni relevantni faktori za koje bi se razumno očekivalo od pretnog vijeća da ih prije donošenja odluke uzme u obzir",²⁵ pretno vijeće ovlašteno da od strana u postupku zatraži potrebnu dokumentaciju. Mada, u određenim okolnostima, pismeni stručni izvještaji o zdravstvenom stanju i drugim relevantnim osobnim uslovima ne moraju nužno biti potrebni, Praljak nije pokazao da je Pretno vijeće u datim okolnostima zloupotrijebilo svoje diskreciono ovlaštenje kada je zatražilo dotičnu dokumentaciju.

12. U svojoj trećoj žalbenoj osnovi, Praljak tvrdi da su humanitarni razlozi koji su navedeni kao osnov za privremeno puštanje na slobodu dovoljni i da oni nisu ograničeni na

²⁰ Odgovor, par. 10-14.

²¹ Pobjana odluka, par. 6 i 20.

²² Pobjana odluka, par. 25-26.

²³ Žalba, par. 28-34.

²⁴ Odgovor, par. 15-16.

²⁵ Vidi *supra*, par. 8.

fizičku bolest i smrt.²⁶ On traži da Žalbeno vijeće ponovo procijeni da li sudska praksa u vezi s privremenim puštanjem na slobodu poslije donošenja odluka na osnovu pravila 98bis "nalazi odgovarajuću primjenu u vezi s osobama lišenim slobode" više od godinu dana u svjetlu cjeline svih relevantnih činjenica i analiza.²⁷ Tužilac naglašava da pritvor u pretresnoj fazi ne može sam po sebi biti dovoljan za iznošenje humanitarnih razloga koji opravdavaju puštanje na slobodu.²⁸

13. Uzimajući u obzir da interlokutorna žalba ne predstavlja preispitivanje odluke pretresnog vijeća *de novo*²⁹ i da u nedostatku ikakvog konkretnog argumenta koji pokazuje grešku po ovoj žalbenoj osnovi, Žalbeno vijeće uvažava, budući da mora, procjenu Pretresnog vijeća u vezi s humanitarnim razlozima koje navodi Praljak i njegovim opštim stanjem.

14. U svojoj četvrtoj žalbenoj osnovi, Praljak tvrdi da uslov da pretresno vijeće utvrdi, nakon što je zaključilo da nikakav rizik od bjekstva i nikakav rizik po druge osobe ne postoje, izuzetne humanitarne okolnosti kako bi odobrilo da privremeno puštanje na slobodu predstavlja kršenje njegovih ljudskih prava. Po njegovom mišljenju, humanitarne okolnosti bi trebale predstavljati osnovu za otklanjanje sumnje samo ukoliko su ti rizici još uvijek mogući. U ovom slučaju, nastavlja Praljak, Pretresno vijeće je navelo da on ne predstavlja bilo kakvu opasnost u tom smislu, tako da humanitarne okolnosti nisu odlučujuće za ovo pitanje.³⁰ Praljak dalje tvrdi da u odlukama u vezi s privremenim puštanjem na slobodu ne treba pridavati nikakav značaj odnosima s javnošću ili propagandnim razlozima.³¹ On najzad tvrdi da se, bez utemeljenog obrazloženja odbijanja privremenog puštanja na slobodu, to odbijanje mora smatrati kaznom koja je u suprotnosti s pretpostavkom nevinosti i da sudska praksa kojom se povređuju prava optuženih treba i mora biti ukinuta s obzirom na načelo "*in dubio pro libertate*".³² Praljak u suštini traži od Žalbenog vijeća da odstupi od sudskog presedana, što može biti učinjeno na osnovu "ubjedljivih razloga u interesu pravde".³³ Tužilac odgovara da

²⁶ Žalba, par. 35-36 i 38.

²⁷ Žalba, par. 37 i 39.

²⁸ Odgovor, 17-18.

²⁹ Vidi *supra*, par. 5.

³⁰ Žalba, par. 40-43.

³¹ Žalba, par. 43-45.

³² Žalba, par. 46-50 i 51-55.

³³ Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*, par. 1040; *Tužilac protiv Zorana Žigića*, predmet br. ICTY-98-30/1-A, Odluka po "Zahtjevu za preispitivanje Presude Žalbenog vijeća u predmetu br. IT-98-30/1-A od 28. februara 2005." koji je podnio Zoran Žigić, 26. juni 2006, par. 9.

praksa Međunarodnog suda u vezi s ovim pitanjem uspostavlja potrebnu ravnotežu između garancija ljudskih prava s jedne i njegovog "konkretnog mandata i radne situacije" s druge strane.³⁴ Tužilac naglašava osobenu situaciju nekog optuženog u pritvoru poslije donošenja odluke na osnovu pravila 98*bis*, uključujući njegov položaj u odnosu na svjedoke, žrtve i njihove porodice.³⁵

15. Žalbeno vijeće podsjeća da pretresno vijeće može odobriti privremeno puštanje na slobodu samo ako se uvjeri da će se optuženi, ako bude pušten na slobodu, pojaviti na suđenju i neće predstavljati opasnost za bilo koju žrtvu, svjedoka ili neku drugu osobu. Među svim faktorima koje prilikom takve procjene treba uzeti u obzir, vijeće mora razmotriti u kojoj se fazi nalazi postupak.³⁶ U okolnostima u kojima je pretresni postupak znatno odmakao, a posebno poslije završetka dokaznog postupka tužioca, Žalbeno vijeće je konstatovalo da je potrebno iznijeti dovoljno ubjedljive humanitarne razloge kako bi se "jezičak na vagi pomjerio" u korist privremenog puštanja na slobodu. Žalbeno vijeće ne nalazi nikakvu grešku u ovom pristupu i odbija primijeniti diskreciono ovlaštenje da odstupi od sudskog presedana.

V. DISPOZITIV

19. Na osnovu gorenavedenog, Žalbeno vijeće, uz djelimično protivno mišljenje sudije Güneya, **ODBIJA** Žalbu

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
sudija Fausto Pocar,
predsjedavajući

Djelimično protivno mišljenje sudije Güneya biće zavedeno čim to bude moguće.

Dana 16. decembra 2008.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

³⁴ Odgovor, par. 21.

³⁵ Odgovor, par. 22-29.

³⁶ Odluka u predmetu *Prlić* od 21. aprila 2008., par. 17.